SFT-NYTT

Nummer 2 Feb./Mars 1988

VAD GÖRS VAR ?

RIKSANTIKVARIEÄMBETET

Under arbete:
Antependium från 1614, tillhör Aspö k:a, Strängnäs. Det är av rött siden med mönster i svart silkesammet, vilket är väldigt nött. Tyget är sammanfogat av flera bitar och har antagligen varit ett klädesplagg. En bård i mitten och i överkanten av grön guldbrokad, det sattes dit 1708. Mitt på antep. finns två vapenbilder + bokst. IHS, PR (Per Ryning) och KG (Kerstin Gyllenstierna) samt årtalet 1614. Allt utfört i silverplåt.

En kollekthåv från Nykil k:a,Ög. Den är i brun sammet med knypplade metallspetsar som dekor. Spiraler bildar bokst. IHG samt 1785. Försedd med en innerpåse av rödmålat papper. Innanför denna en påse av grön bom.satin, ej ursprunglig.

En mässhake från Härnösands domk:a, silkesammet med krucifix i reliefbroderi, guld och siden. Under broderiet, som lossats, finns papper med text på. Bl.a. syns 1624 och Lübeck. Resten är svårare att tyda. Broderiet är troligen utfört på en atelje i Lübeck på 1600-talet.

Ark. sektionen gästas av två norska praktikanter, under tre månader. De kommer från den norska konservatorsutbildningen, textil, Oslo. De heter Nalini Sharma och Britt Kaupang. Efter arbetet med textilierna från Palmyra skall en biskop från Lübeck framprepareras.

KGL LIVRUSTKAMMMAREN

Packar föremål för stormaktsutställningen i USA.
Konserveringar: Uppdrag från skolförvaltningen i Stockholm, bl.a. en stor vävnad av Kaisa Melanton. Uppdrag från privatperson, en Fjaestad-matta i blandteknik.

Viktig ljusinformation!
Produktionen av lysrör TL 27 från Philips har upphört.Dessa rör ersätts nu av Colour 92, vilka enligt el-och ljuskonsult Lars Alm inte uppfyller museernas krav på belysning. Colour/92 är framtaget för kommersiellt bruk och har för starkt ljus och ger mer UV än TL 27. Lars Alm, som är med i ICOM:s Arkitektur-och museitekniska kommitté, arbetar med problemet. Han har kontakt med Leif Berggren vid Philips, som kan tänka sig att fortsätta produktionen av TL 27,om museerna fortsättningsvis vill ha dessa rör. Svenska Museiföreningen har underrättats! Vi måste bestämma oss snabbt hur vi vill ha det. Tills vidare gäller följande:Armémuseum har fått löfte om några hundratals rör, som Philips kommer att extratillverka nu i vår.Är du intresserad av att vara med ring produktchef Stig Lombard, tel: 08-782 13 77,vx: 782 10 00.

TEXTILKONSERVERING, ARMFELTSG. STHLM

Under arbete: Broderad sidenskärm i fyra delar; losstagning, infärgning, konservering och montering.
Två vävda tapeter, full konservering av den ena, tvätt och infärgat foderstöd av den andra.
Märkdukar, full konservering,montering i plexiglashuv.
Rullgardiner, klistras med EP 1 med hjälp av tavelkonservator C. Wachtmeister.

Ett flertal, framförallt märkdukar, som inkommit till oss har uppvisat följande fenomen:
De har varit monterade i ram med glas och pappskiva på baksidan förutom en som var monterad mellan två glasskivor. Vid losstagning har samtliga glasskivor haft (salt)avlagringar motsvarande broderiet på duken. Först trodde vi att det var formaldehyden i pappskivan förenat med formiat som finns i fibern. Det omkullkastades dock av duken monterad mellan glas. Finns det således något i färgpigmenten som vid kondens i kombination med ljus fäller ut avlagringarna och samtidigt bleker?
Är det någon som vet ?
Kontakta Agneta v. Essen-Ryding, 08- 664 3690.

Nordiska Museet, Textilkonserveringen.

Pågående arbeten:
Inför modedräktutställningen 1989 pågår konservering och stödmontering av 1920 tals klänningar. Då flertalet klänningar är extremt tunga pga. pärl- och paljettbroderier men för övrigt i relativt god kondition ställs mycket höga krav på lämpliga stödmonteringar. För närvarande är de första två klänningarna under konservering. Hela våren och sommaren kommer att ägnas åt fortsatt konservering /montering av 1920-tals klänningar.

Dokumentation och fotografering av textilier tagna ur utställningen "tradition och nutid", riven i höstas. Textilierna förefaller vara i relativt god kondition men mycket smutsiga efter en lång utställningsperiod varför eventuella rengöringsmetoder måste diskuteras. Därefter går textilierna åter in i magasin.

Avslutade arbeten:
Konservering/montering av virkade textilier inför virkningsutställning, öppnad i höstas. Genomgång, konservering, montering av textila föremål bl.a. målad bonad och sidenbroderier inför utställningen "trädgård" öppnad 21/1 1988.

Under 1987 - planering och undervisning av KLIII,textil (termin5) vid konservatorsutbildningen i Göteborg. Under våren 1987 hade vi sammanlagt 3 studenter från Göteborg, på sin praktiktermin.

Undervisning i vård för konsulentkursen på HV.

Under 1 månad, mars 1988 kommer Patricia Lissa, Argentina vara på Nordiska Museet, 2veckor på textilavdelninge, 2 veckor på textilkonserveringen.

Februari 1988
Marie Louise Wulfcrona
Catharina Sack

Textilvården i Skara

Skaraborgs länsmuseum byggde 1982 ett nytt magasin för ca 150 000 föremål därav ca 7 000 av textilt material. Här inryms även lokaler för studier, katalogisering och vård av dessa föremål. Arkitekt var Hidemark.
Ansvariga för konservering och vård är konservatorerna Sören Lilja och undertecknad. Textilvårdens lokaler är ca 100 m^2 och där jobbar mellan 4-6 personer, varav 4 fast anställda men bara jag själv på heltid. En person är projektanställd på halvtid och arbetar med uppdrag från andra museer och institutioner i vårt län eller grannlänen.
Avdelningens uppgifter är mångskiftande. Museets egna textilsamlingsregistrering, uppordning, vård och konservering. Dessutom arbetsinsatser för länets museer och hembygdsföreningar.
De senaste stora projekten har varit att sy kopior av kläder dels till vår barnverksamhet i Fornbyn och dels till vår stads firande av 1000 år 1988. Till det senare har vi tillverkat 14 dräkter för en utställning vars tyngdpunkt är medeltiden. Vi har under flera månader lagt ner mycket arbete för att få fram så äkta material, färger och modeller som för oss varit möjligt. Förslagen har diskuterats med arkeologer och etnologer.
Välkomna att se på resultatet.

Skara den 5 februari 1988

Eva Jonsdotter-Sundberg

Kommentar till kursen, Textila Material, 5 p. Högskolan, Borås.
Av Ingeborg Skaar;

Kursen innehöll bl.a materiallära materialanalys, vävteknik, trikåteknik, färgning, beredning, tvätt. Tyckte genomgången av material, natur- och konstfibrer och blandmaterial, var nyttig. Likaså färgning och beredning.
Undersöker om möjlighet finns för oss som grupp, att få specialundervisning ett par dagar till hösten.

Sista inlämningsdag till nästa nummer av SFT-nytt är den 15/4. Bidragen skickas till Marie Wallenberg, Armfeltsgatan 23, 115 34 Stockholm.
Tänk på att vi gör tidningen TILLSAMMANS, skickar ni inte in något material blir det heller inte någon tidning...

Besök i textilmagasin i Finland

Esbo Stadsmuseum fick helt nya konserveringslokaler för två år sedan. I konserveringslokalerna finns en liten fotoateljé, en ateljé med allmänkonservering som omfattar allt utom textil och två magasinsrum för dessa föremål.
På övervåningen finns textilavdelningen som har sju rum till sitt förfogande; ett kontor och en sluss med tillhörande litet rum för "avlusning" av föremålen som gasas där. Tredje rummet är ateljé och fjärde rummet är tvättrum. I tvättrummet finns även spis och fläkt för färgning. Det finns plats för konservering i tvättrummet om det skulle behövas. De två sista rummen är magasinslokaler med en temperatur på 16°C och 45 % RH fuktighet. Med en speciell ventilationsanordning kan man behålla klimatet i magasinen trots att man hade öppna dörrar ut till korridoren. Hyllorna var öppna nedtill för att man lätt skulle komma åt att städa. Inga lådor stod direkt på golvet. Många dräkter och blusar låg i bruna papplådor ca. 80 x 120 cm i storlek. I lådorna hade man kondensatorpapper för att skydda föremålen. Det förekom också att dräkter hängde på vadderade galgar. Trots avsaknaden av specialdesignade hyllor tycker jag att Esbo Stadsmuseums magasin är bra.
För närvarande har museet en textilkonservator fast anställd, medan deras allmänkonservator var tillfälligt anställd. De har även en ammanuens som arbetar med registrering och dokumentering av de allmänna föremålen.

Dagen därpå besökte vi magasinen i Orimattila. Dessa magasin tillhör Nationalmuseet i Helsingfors. Orimattila ligger ca. två timmars bilfärd från Helsingfors. Den främsta anledningen till att magasinen ligger i Orimattila är att president Kekkonen ägde mark där och var villig att donera en bit till Nationalmuseet att uppföra magasinen på. Dessutom ligger det så avsides att luften är väldigt ren.
Det är ca. 1000 m^2 magasinsyta, men man planerar att bygga ut det under 1990-talet för då kommer det inte finnas mer plats kvar i nuvarande magasinslokalerna.
Byggnaden består av tre våningar. Källarvåningen innehåller två rum för konservering och rengöring samt utrymme för vissa laboratorietester. Dessa lokaler används inte så ofta därför att det saknas konservatorstjänster (de konservatorer som finns arbetar i Helsingfors). I källarvåningen finns också den lokal där man tar emot alla föremål och sorterar dem. I anslutning till detta rum finns en stor lastkaj. Det finns också magasinslokaler i källarvåningen. De är s.k. säkerhetsmagasin som i framtiden skall förvara tenn, silver och andra dyrbara metallföremål. I det andra rummet ska det bli arkiv. Dessa var inte uppackade ännu.
I mellanvåningen fanns det kök, forskarrum och en föreläsningssal. Det ska vara möjligt för en forskare att vistas där flera dagar i sträck och bedriva sin forskning. Mellanvåningen innehåller även trä- och tavelmagasin. Tavlorna hänger på ett slags utdragbart metallnät. Om en tavla är utställd skrivs det en lapp på tavlans plats. Det ska vara lätt att hitta tavlan i magasinet; magasinrummet är numererat, metallnätet är numererat och tavlan är numererad så att man finner den med en gång.
Trämagasinen har 55 % Rh fuktighet och en temperatur på ca 13° C. Belysning med lysrör.
Textilmagasinen ligger på översta våningen. De har 45 % Rh fuktighet och en temperatur på ca 16°C. I textilmagasinen har de glödlampor itället för lysrör.
Vissa dräkter hänger på vadderade galgar i metallskåp. De släta textilierna ligger i ett specialdesignat hyllsystem som är gjort av obehandlad björk och furu. I hyllorna har man kondensatorpapper för att skydda textilierna.
För att slippa lyfta och dra ut lådorna har man konstruerat ett lyft- och utdragningshjälpmedel. Det höjs i rätt höjd och förs in under den låda man vill ha ut, sedan vevar man fram lådan.
De rullade textilierna vilar på konsolhyllor av metall med en halvcirkelformad träinläggning där rullen ligger.

I alla magasinslokaler finns brandvarnare. Om en branddetektor larmar stängs dörrar och ventilationen kopplas av. Fortsätter de andra detektorerna att larma sättes ett automatiskt halongasningssystem igång. Detta är en säkerhetsåtgärd för att inte gasa i onödan i händelse av ett falskt alarm.
Hissen som används mellan våningarna tar 4000 kg. Man återanvänder luften till 1/3. Dessutom har man en värmeväxlare, genom den sparar man upp till 45 % av värmen.
Alla magasinslokalerna är numererade, hyllan har ett nummer och föremålet har ett nummer, detta för att man snabbt och enkelt ska hitta föremålen.

Konstindustrimuseet i Helsingfors

Konstindustrimuseet är ett relativt nytt museum med samlingar från 1800-talet och framåt. Dessa tillhörde först konstindustriföreningen som har samlat alla föremål. Museet bildades 1979 och tog då över samlingarna. Samlingarna innehåller skisser och teckningar av kända designers, textiltryck som t.ex. Marimekko, dräkter, mattor, ryor och även lite etnografiska föremål.
Museet ligger i ett gammalt skolhus från 1800-talet. De ska tillfälligt flytta ut från museibyggnaden därför att den behöver repareras. Deras magasin som också ligger i denna byggnad ska också flyttas.
Det nuvarande magasinet är trångt och med dålig ventilation. På sommaren kan fukten stiga upp till 60 % Rh, värmen kan ligga på 25°C. På vintern är förhållanden omvända, väldigt torrt och kallt. Men i det nya magasinet ska det bli förbättringar.
Det var trångt i arbetsrummen. Fyra personer får dela på ett rum. De som delade detta rum var intendenter och konservatorer. I källaren fanns det ett tvättrum för rengöring av textilier och färgning, det rummet hade god ventilation. Det fanns också ett fläktsystem för att kunna torka föremålen.
Allmänkonservatorn (som har hand om allt från metall till porslin, dock ej textil) har en verkstad i källaren tillsammans med snickaren. De ska få bättre lokaler i och med ombyggnaden.
Museets utställningar har främst innehållit föremål från samlingarna men de har även haft stora vandringsutställningar som exempel kan nämnas "Japansk förpackningskonst", en utställning som även har visats på Östasiatiska Museet i Stockholm.
För tillfället har de en utställning som heter METAXIS. Det är unga designers som har fått göra en utställning om hur de ser på dagens samhälle. Eftersom det oftast är produktionsföremål som utställs är detta en speciell utställning, dessa designers gör bara ett original till skillnad från deras vanliga arbete då de gör ett konstverk som massframställs.

Annika af Trolle, Armémuseum.

KURSER,SEMINARIER OCH UTBILDNING

11 Mars,kl.14-17.00. Visning av CIN, Conservation Information Network, ett datorbaserat kommunikations- och informationssystem som nyligen öppnats för konservatorer. Det består av tre databaser; en med bibliografiska hänvisningar, en med information om konserveringsmaterial och en med information om leverantörer av sådant material.
Administrationen av CIN ombesörjs av Getty Conservation Inst. med ICOM som samarbetspartner.
Anmälan , senast den 7/3 till Cary Karp, Musikmuseet, Box 16326,103 26 Stockholm, eller per tel.(08)-666 4546, el. tel.sv. 666 4536.

21-24 mars, Museiveckan 1988 i Malmö.

14-14 April. Modern Organic Materials, Edinburgh, Skottland. Mer information kan fås av Catharina Sack, textilkonserveringen, Nordiska Museet.

Se i övrigt SFT-nytt nr.1.